



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Compendium Qvæstionvm Regvlarivm R. admodum P.
Emanuelis Roderici Lusitani, S. T. Lectoris Prou. S. Iacobi
Reg. Obseru. Ordin. Mino. Diffinitoris**

Rodrigues, Manuel

Lvgdvni, 1621

H.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41743

arctari. Quia licet vtrisque data sit memorata potestas iure diuino, concessa tamen est ordine hierarchico; vt minores pendeant à maioribus. *art. 7.*

Nequeunt, maiores Prælati sine iusta causa Prælatorum inferiorum ordinariorum potestatem restringere; si secus fecerint, peccabunt, illis iniuriam irrogando, factum tamen tenebit. *ibid.*

Potestas Superiorum in Moniales est ordinaria, quia est à commissione & priuilegio perpetuis; estque tanta, quanta erat proprii per Regulam earum Superioris Protectoris scilicet Ordinis: exceptis quibusdam restrictis quoad electionem Abbatissæ, & ingressum in Monasterium. Nec hæc potestas in Moniales sanctæ Claræ est per *Concil. Trid. reuocata. art. 8. 9. 10.*

H A B I T V S.

Vide Nouitius, Sepultura, Tertiarij.

Inter leges quæ omnibus fere Regularibus communes sunt, hæc vna est, ne lineis indusiis vestiatur, tur,

tur, & habitu decenti vtantur. *to. 2. quest. 76. art. 1.*

Ioannes XII. ordinauit, quòd forma habitus quoad colorè panni, & vtilitatem, in Religione Minorum, Prælatorum arbitrio relinqueretur. *ibid.*

Sixtus V. statuit Clericos, vel milites beneficia, vel pensiones obtinentes teneri deferre habitum & tonsuram, & contrauenientibus graues pœnas iniungit. *art. 2.*

Monachus assumptus ad curam Ecclesiæ sæcularis non absoluitur ab habitu Monachali deferendo, cum id non sit contrarium Ecclesiæ sæculari. *art. 3.*

Ad scandalum vitādum licèt Monacho assumpto ad curam, in aliquo se conformare habitui Clericorum sæcularium, & iusta ex causa ac rationabili, non solùm potest habitum transformare, sed & occultare, vtendo tamen habitu sæcularium Clericorum, vt non appareat Monachus de hoc erubescens, vel vt non agnoscat propter vnitatē *secundum Archidiac.* nō euadit mortale peccatum, & excommunicatum,

tionis censuram. *ibidem.*

Fratrem gestantem habitum alterius Religionis, aut ita consimilem; ut credi possit de illa Religione, Episcopus requisitus à Fratribus tenetur censuris cogere ad deponendum, sub pœna suspensionis ipso facto incurrendæ. *art. 4.*

Fratrem Minorem gestare habitum cum Caputio sutum, ab omnibus Religionem zelantibus semper fuit obseruatum, omninôque laudabile est, ac religiosum: verùm cum nusquam reperiatur præceptum, contra facere absque contemptu non videtur esse peccatum. *art. 5.*

Religiosus dimittens habitum ad alium assumendum, etiam Religiosum alterius Religionis (nisi intentione in ea profitendi hoc faciat) ad scelus aliquod mortiferum, aut in tantum tempus, aut ob talem causam & rationem, quòd iudicio boni viri dicatur habitum dimisisse, incurrit excommunicationem *Bonifacij VIII.* aliàs non. *art. 6.*

Sæcularis vtens veste Religiosa virorum, aut mulierum, si ex sola

leui

leuit
rudin
mor
brij,
hac d
tate f
fertur
Simil
histric
art. 7.
Om
sexus
bitu F
iure t
lium,
saluo.
pora d
tegum
deferr
clesiar
monit
volent
perfit
I V. V
Sol
Minor
dine P
Pralat
comm

leuitate, & sine irrisione vel turpitudine faciat, non videtur peccare mortaliter; secus, si fiat causa ludibrii, vel vituperij. Imò si non fiat hac de causa, sed tamen in rei veritate fiat cum ludibrio, vt cum defertur lasciuè, &c. videtur mortale. Similiter cum ea vtuntur mimi, & histriones exercendo vituperiosa.

art. 7.

Omnibus, & singulis vtriusque sexus personis licet sepeliri in habitu Fratrum Minorum, si id velint, iure tamen Ecclesiarum Parochialium, & cuiuslibet alterius semper saluo. Possunt & sic indutorum corpora discooperta, nullo pallio vel tegumèto superposito, ad sepulturam deferri; excommunicanturque Ecclesiarum Rectores & Curati, si moniti Canonicè taliter sepeliri volentibus impedimentum afferre persistant. art. 8. & 9. ex concess. Sixti IV. Vide Sepultura.

Solius Guardiani est in Ordine Minorum, aut Prioris domus in Ordine Prædicatorum, aut Superioris Prælati, aut alterius cui duxerint committendum, dare habitum iis, qui

204 H A E R E D I T A S.

qui cum eo sepeliri elegerint. *art. 9.*

Tam morientes, & sepeliendi in habitu Fratrum Minorum, quam morientes & sepeliendi in habitu Sororum tertiæ Regulæ S. Francisci, sub obedientia Generalis & Provincialium degentium, consequuntur plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, *ex concess. Leon. X.* qui etiam declaravit sufficere prædictum habitum petere, ac super se usque ad mortem habere, & in eo sepeliri, etsi ante mortem non induatur. *art. 10.*

Osculantes habitum Fratrum Mendicantium, lucentur quinque annos, & totidem quadragenas de iniunctis pœnitentiis, seu dies 2075. *Ex Ioanne XXIII. art. 11.*

H A E R E D I T A S.

Vide Exheredari, Episcopus, Testamentum,

Monachus factus hæres, non potest adire hæreditatē sine consensu Abbatis, sed eo nolente potest adire Monasterium. *tom. 2. q. 77. art. 1.*

Fratres Minores Observantia
nulla

nullatenus sunt capaces successio-
num hæreditatum, nec licet eis va-
lorem talium hæreditatum, vel
tantam earum partem quasi sub
modo, & forma legati dimitti sibi
facere (quod præsumi possit hoc in
favorem fieri) vel sic dimissas re-
cipere. Quin potius ista sic fieri ab
ipsis Fratribus simpliciter, prohi-
bit *Clemens V. in Clement. Exiui, de
verb. sig.* Vnde si instituantur hæ-
redes, & nullum habeant substitu-
tum, vel cohæredem, testamentum
nullum est, pertinebitque hæreditas
advenientes ab intestato. *tom. 2. q.
78. art. 1. 2. & 3. tom. 3. quest. 69.
art. 10.*

Quamvis Fratres Minores non
possint recipere hæreditatem, quæ
continet quoddam ius vniuersale;
possunt tamen recipere singularia
relicta, aut aliquod fideicommissum
particulare, quod Syndicus petere
potest, vt Fratrum necessitatibus
subueniat. *tom. 2. q. 78. art. 3. & 4.*

Quando Fratres Minores insti-
tuuntur hæredes cum clausula ap-
posita, quod pro eorum necessitatibus
vendatur dicta hæreditas, & in eae
car

conuertatur, licet talis dispositio nō teneat quoad institutionem hæredum, & habeatur pro non scripta (eum illius Minores sint penitus incapaces) tenet tamen, & validum est testamentum quoad piam causam ibi appositam: quia (tametsi non sit persona, in quam ius & nomen hæredis cadat) in piis causis sufficit, quod hæreditas ad piam causam relinquatur. Adde quod personam, quæ hæreditatem adeat, repræsentabit Episcopus, vel Respublica. *art. 4.*

Si Fratres non instituantur hæredes, sed alter qui debeat hæreditatem vendere, & eius pretium in necessitates Fratrum expendere, hoc nullo modo videtur iure Fratribus prohibitum: quare licetè poterunt acceptare; hunc tamen, sicut & præcedentem Aphorismum intellige, modo quantitas non sit tam magna, quod videatur in fraudem facta paupertatis, sed sit tantum ad subleuandas necessitates Fratrum præsentis, vel imminentes, quia alias saperet thesaurisationem. *ibid.*

Quamquam Fratres Minores incapaces

capaces sint relictorum in testamē-
tis, variis tamen modis eis consu-
litur. Primò, Iudicis officio, qui ex
suo mero munere, nemine etiam ad
hoc agente, compellere potest illū,
qui ad aliquid tenetur ex testamen-
to, vel alias, vt relictā minorib. sol-
uat, & testamentum adimpleat. *art. 1.*

Secundò, cuilibet populo com-
petit actio, & quilibet à populo po-
test agere, vt relictā ad pias causas
(puta Fratibus, pauperibus, &c.)
adimpleantur per illum, qui graua-
tus est à testatore, vel alias ad hoc
tenetur. *ibid.*

Tertiò, potest Syndicus petere
nomine Papæ prædicta legata, dum-
modo hoc fiat cum aliis debitis cir-
cumstantiis, *ibid.*

Ecclesiæ Frat. Min. potest institui
hæres secundum *Bartholum*, cum sit
de iure & proprietate Ecclesiæ Ro-
manæ; *Baldus* tamē cōtrā sentit. a. 5.

Mendicantes per priuilegia pos-
sidere valentes, possunt succedere
ab intestato, nisi contrariū habeant
eorum constitutiones autoritate
Apostolica confirmatæ, quas quis-
que videre debet. *art. 6. & 7.*

Monz

Monachi Benedictini, & Cistercienses, succedunt ab intestato, tanquam si in saeculo essent & licite possunt petere & retinere haereditates, fideicommissa & legata. *Ex concessione diuersorum Pontificum, art. 8.*

Regulares non Mendicantes, ut sunt regulariter omnes Monachi & Canonici Regulares, licet non possint habere bona in particulari, possunt tamen in bonis temporalibus succedere, ac si mundum non reliquissent. Et licet iure prohibeantur succedere in feudis, ex concessione tamen Sedis Apostolicae iam succedunt modo supradicto. *Pro quo vide Feudum, art. 9.*

Conuersi remanentes in saeculo, neque profitentes aliquam Regulam Religionis approbatam, succedunt consanguineis; ac si non essent obliti: si vero non remanent in saeculo, & Regulam aliquam profitentur, tunc succedunt Monasteria, si sint capacia: sin minus, ad consanguineos defertur haereditas. *art. 10.*

Moniales, quae possunt habere proprium in communi, siue per Regulam,

gulam, siue per priuilegium, possunt
succedere, alia non, vt sunt Soro-
res vocatae Collectaneae S. Clarae.

art. 11.

Religiosi, quorum Monasteria
capacia sunt successionis, succedunt
in maioratu, recipiuntque commo-
ditatem totam ex illo praedicta Mo-
nasteria, interim dum tales Reli-
giosi vixerint: quod verum est, e-
tiam si maioratus habeat annexam
dignitatem, iurisdictionem, aut que-
cumque alia, modo tamen religio-
ni non sint incompatibilia; idem
est etiam de Monialibus, in maio-
ratu scilicet succedunt, sicut Reli-
giosi, art. 15. & 13.

Ad exclusionem Monasterij à ma-
ioratu non sufficit praesumpta, aut
interpretatiua voluntas fundatoris,
seu institutoris; sed necessaria est
clara, & manifesta per verba clara,
& manifesta ipsum excludere vo-
lentis. *ibid.*

Monialis renuncians suae legiti-
mae, & cuiuscumque successionis, quo-
modocumque illi obuenerit, & ex
quacumque parte, habet, non ob-
stante praedicta renunciatione (simi-
liter

O

liter

liter & eius Monasterium) ius ad petendum maioratum, nisi etiam maioratui expressè renunciarit; quia renunciationes sunt stricti iuris, & talis natura, ut non comprehendant nisi quod exprimunt. *art. 14.*

Fratres Minores Regularis Observantia meliorati à parentibus in tertio, & quinto, habent ius ad talem meliorationem, si postea fiant capaces, facti Episcopi, aut transeuntes ad Religionem bonorum capacem: pertinetque melioratio, & legitima ad secundum Monasterium. *tom. 2. quest. 79. art. 1.*

Monacho professio validè in vno Monasterio, transeunte voluntariè ad aliud, & licitè & validè, omnia bona eius, quæ post professionem ipsam primam, usque ad secundam quæsivit, & etiam ea quæ habebat tempore illius primæ professionis, remanebunt Monasterio priori, siue bona, quæ habuit ante professionem donasset expressè priori Monasterio, siue tacitè in consequentiâ suæ personæ: quæ sita verò post secundam professionem erunt secundi Monasterij. *art. 2.*

Profes

Professio in Ordine Minorum de
 Obseruantia est mors ciuilib, ope-
 rans omnem effectum quem mors
 naturalis; vnde ea facta; statim
 consanguinei succedunt non expe-
 ctata morte naturali, tom. 2. qu. 80.
 art. 1.

Secus est in Ordine Prædicatorū,
 & aliis Religionibus, quæ possunt
 habere bona in communi, in qui-
 bus mors ciuilib non operatur om-
 nem effectum quem mors naturalis;
 hinc in iis, succedentes Religioso
 ex testamento, vel ab intestato de-
 bent expectare mortem naturalem
 professi. Interim enim quod non
 moritur naturaliter, dispositio, quæ
 fecit in testamento, vel quæ facien-
 da esset ab intestato, erit in suspen-
 so, nisi in testamento aliter dispo-
 fuerit ipse Religiosus. *ibid.*

Monacho nondum professo ta-
 citè, vel expressè, decedenti in Mo-
 nasterio cuiuscumque Religionis,
 ab intestato succedunt consangu-
 nei. Idque procedit, non solum si
 simpliciter ingressus fuisset non
 facta mentione de suis bonis; sed
 etiam si se obtulisset cum suis bo-
 nis

nis, vel se, & bona obtulisset. Quia videtur sub quadam tacita conditione obtulisse, si scilicet sequatur professio. *art. 2.*

Si tamen prædictus ingrediens Religionem, nec professus, longe ante ingressum bona obtulisset, non succederent venientes ab intestato, sed Monasterium, quia in dubio videtur obtulisse non contemplatione ingressus, & professionis. Similiter si ingrediens obtulisset expressè bona Monasterio, tempore ingressus declarando velle se apud Monasterium prædicta bona manere, remanebunt: quamvis professio non sequatur, quia tacita conditio, quæ præsumi poterat, per expressam cōtrariam voluntatem tollitur. *ibidem.*

Si ingrediens Monasterium decedat facta professione solemni succedit Monasterium, nō tantum quoad dominium, sed etiam quoad possessionem, nisi habeat liberos, quibus iure debetur legitima; quam etiam multi tenent deberi parentibus defuncti. *ibidem.*

Non potest filius petere legitimam

H A E R E S I S. 273

nam sibi debitam in bonis patris facti Religiosi, etiam post professionem, donec pater moriatur. *ibid.*

H A E R E S I S.

*Vide Matrimonium, Eleemosyna,
Reservatio casuum.*

OMnes Religiosi etiam Mendicantes, hodie (quod olim ita non erat) subiiciuntur officio S. Inquisitionis per multos Pontifices, nisi eorum Superiores iudicium & causam præoccupauerint, per *Extrauagantem Py I V.* quæ quoad hanc partem licet aliquando fuerit recepta; nunc tamen S. Tribunalis stylus & consuetudo contrariam obseruat: nulli enim Superiores audent suos in hac causa iudicare ac punire, sed prorsus ad S. Officium deferunt. *to. 2. q. 81. art. 1.*

Inquisitor de Ordine Prædicatorum non potest procedere in Fratrem Minorem, nec e contra, sine expressa Papæ licentia, per *Sixtum IV. art. 2.*

Inquisitores Religiosi priuilegio exempti sunt ab obedientia sui Su-

terioris, quoad omnia tangētia executionem dicti Officij, vnde possunt ire Romam, ibique morari non obtenta, vel petita licentia quorumcumque Superiorum. *art. 5.*

Cum Inquisitores sint Iudices in utroque foro, possunt ex communi consensu, graui ex causa committere alteri Confessario, absolutionem in foro conscientiae respectu criminis haeresis, nisi institutione, & supremi Iudicis mandato prohibeantur. *art. 4.*

Dicunt quidam Inquisitorem vnum, quia ordinarius est, praesertim dum solus visitat, posse audire confessionem, & ab haeresi absoluerē facta abiuratione, aut committere ex causa alteri Confessario, circa personam longē distantem & impeditam accedere ad Inquisitorem, ut est v.g. Monialis. *art. 4.*

Sixtus IV. statuit, quod Inquisitores haeretici prauitatis quicumque sint, possint procedere contra eos, qui asseruerint quod confessi Fratibus Mendicantium teneantur confiteri eadem peccata Rectoribus Parochialium Ecclesiarum. *art. 6.*

● Inqui

Inquisitor potest vnum, aut plures Clericos, & Regulares assumere, & creare in Notarios. *art. 7.*

Inferior Papa, nisi ex eius speciali delegatione: licentiam legendi libros hæreticorum, etiam ad eorum errores confutandos, concedere non potest. *Ex Navarro. tom. 2. qu. 82. art. 3.*

Præpositi Societatis amplissimas facultates habent à Pio V. & Greg. XIII. circa lectionem librorum prohibitorum, etiam contra Bullam Cœnæ Domini: quæ àn adhuc valeant, & maximè in Hispania, dubium est. *ibid.*

Fiscus sæcularis. confiscans bona Religiosorum & Clericorum hæreticorum; incidit in excommunicationem *Clementina Nolentes, de hæreticis*; quod tamen fallit confiscando bona mobilia Fratrum Minorum quorum dominium benefactores sæculares sibi reseruarunt, quia talia non sunt bona Ecclesiastica. *to. 2. q. 83. art. 1.*

Vide Eicere à Religione.

Religiosum homicidam, aut patricidam & fratricidam ius non præcipit tradi brachio sæculari, sed alia græui pœna affici. *to. 2. q. 34. a. 1.*
 Percutiens Magistratum, Gubernatores, Capitaneum, &c. capite plectendus est secundum leges. Ergo percutiens Superiorem Prælatum, & Guardianum, enormiter potest eici à Religione. Vbi tamen non videntur comprehendi ij, qui enormiter Vicarios Guardianorum, aut Diffinitores percutiunt. *art. 2. Vide Eicere à Religione.*

HOSPITALE.

Concil. Trid. agens de hospitalariis, *sess. 7. cap. 15. & sess. 25. cap. 8.* comprehendit indifferenter sæculares, & Regulares etiam exemptos. Tamen in quinque casibus Religiosi non comprehenduntur in *Clementina Quia contigit. de Religio. dom. Vide ibi Glossam. tom. 2. q. 84. art. 1. & 2.*

Hospitantes in Hispania Fratres
 Minores

Minores habent multa priuilegia regalia, quæ Hispanicè scripta *Vide tom. 3. quæst. 40. art. 2.* Inter quæ vnum est, quod non tenentur contribuere id quod alij ciues contribuunt pro militibus accommodandis, *ibid.*

IEIUNIUM.

Vide Prædicare, Quadragesima.

I Tinerans pedestris, conficiens iter sex leucarum, communiter à D D. excusatur à ieiunando, Fratres vero Mendicantes etsi tantum iter nõ faciant vt excusentur à ieiunio, possunt ex priuilegio transferre ieiunium Regulare in alium diem, non autem Ecclesiasticum, vt Vigiliæ, &c. *tom. 2. quæst. 100. art. 3.*

Fratres Minores ex vi Regulæ præcepto tenentur ad ieiunandum Quadragesimam, sed non alia ieiunia Ecclesiæ, v. g. Quatuor temporum, Vigiliarum, &c. Ergo professi annos 20. nondum habentes, nullo præcepto ad illa tenentur. *art. 4. & 6.*

Ieiunia Regulæ Fratrum Minorum ieiunanda sunt cibus Quadragesimæ